

Sygn. akt XI GC 67/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

S., dnia 7 maja 2021 r.

Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie, Wydział XI Gospodarczy,

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Dariusz Plewczyński

Protokolant: Agata Trawka

po rozpoznaniu w dniu 7 maja 2021 r. w Szczecinie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

przeciwko M. S. (1)

o zapłatę

I. oddała powództwo,

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 3617 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście zł) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt XI GC 67/21

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 20 lipca 2020 roku powódka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. wniosła przeciwko M. S. (1) pozew o zapłatę kwoty 50000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 27 czerwca 2020 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, że z pozwanym łączyła go umowa agencyjna zobowiązująca pozwanego m.in. do powstrzymania się od prowadzenia działalności konkurencyjnej, w tym także poprzez osoby trzecie w okresie jej obowiązywania, a złamanie tego zakazu było obwarowane karą umowną za jego naruszenie w wysokości 50 000 zł. Podała, że pozwany wypowiedział umowę agencyjną 27 września 2019 r., okres wypowiedzenia upłynął w dniu 27 października 2019 r., natomiast w dniu 10 września 2019 r., pozwany działając poprzez osoby trzecie - p. M. S. (2) oraz panią B. R. (1), z którymi to osobami łączy go bezpośrednie relacje rodzinne lub osobiste założył spółkę (...) Sp. z o.o. W dniu 2 grudnia 2019 r. pozwany ujawnił się jako współnik nowo utworzonej spółki konkurencyjnej poprzez odkupienie pakietu udziałów wchodząc jednocześnie do Zarządu Spółki. Spółka (...) sp. z o.o. zajmuje się dokładnie taką samą działalnością jak powódka, oferując sprzedaż i serwis instalacji fotowoltaicznych, działa na tym samym terenie i kieruje ofertę do tej samej potencjalnej grupy klientów, co naruszało zasady zakazu konkurencji, którego zobowiązał się przestrzegać pozwany zawierając umowę agencyjną. Zdaniem powódki działanie pozwanego nosiło znamiona świadomego działania na szkodę powódki, ponieważ pozwany w sposób nieetyczny, współpracując z powódką zaledwie kilka miesięcy, działając w ocenie powódki w sposób zaplanowany, pozyskał know-how w zakresie prowadzonej działalności, wypracowywany przez powódkę przez kilka lat - w tym między innymi informacje o dostawcach, ekipach montażowych i budowlanych, metodologii pomiarów i instalacji, wymaganych dokumentach, sposobach pozyskiwania dopłat i źródeł finansowania, stosowanych cenach i marżach, sposobie pozyskiwania klientów, grupach docelowych. Pozwany działa obecnie na tym samym terenie, oferując swoje usługi potencjalnym klientom powódki, co istotnie wpływa na poziom osiąganych przez nią przychodów. W związku z

powyższym powódka podała, że wystawiła pozwanemu notę księgową z tytułu kary umownej na kwotę 50 000 zł, jednak pozwany odmawia jej zapłaty.

Nakazem zapłaty z dnia 4 sierpnia 2020 roku Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

Pozwany złożył sprzeciw od nakazu zapłaty zaskarżając go w całości i wnosząc o oddalenie powództwa. Pełnomocnik powoda wniósł o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa prawnego, według norm przepisanych, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w zapłacie za czas od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty, przy uwzględnieniu podwójnej krotności stawki minimalnej.

Pozwany przyznał, że strony łączyła umowa agencyjna z dnia 6.06.2019 r., rozwiązana za wypowiedzeniem z dnia 27.09.2019 r. i że pozwanego obowiązywał zakaz konkurencji oraz, że 2.12.2019 r. objął udziały w (...) Sp. z o.o. Pozwany zaprzeczył, że założył spółkę (...) Sp. z o.o., że prowadził działalność konkurencyjną osobiście lub przez osoby trzecie, że naruszył obowiązujący go zakaz konkurencji, że zatrudnił się u powódki w celu pozyskania know-how i że pozyskał know-how u powódki oraz że wspólnicy/członkowie zarządu (...) Sp. z o.o. nie posiadali (ją) doświadczenia, odpowiedniej wiedzy do założenia i utrzymania spółki w branży fotowoltaicznej. Pozwany zakwestionował fakt powstania szkody po stronie powódki oraz z ostrożności wniósł o miarkowanie wysokości kary umownej. Pozwany podniósł, że przez całą swoją karierę zawodową (19 lat) zdobywał doświadczenie oraz wiedzę niezbędną do prowadzenia własnej działalności gospodarczej, która zdaniem pozwanego, przewyższa wiedzę reprezentantów powódki.

W odpowiedzi na sprzeciw powódka podała, że pozwany przed podjęciem współpracy z powódką nie miał żadnej styczności z branżą fotowoltaiki i u powoda uczył się specyfiki tej działalności. Także B. R. (1) – główny udziałowiec (...) Sp. z o.o. nie posiadała wiedzy wystarczającej do samodzielnego uruchomienia działalności i świadczenia usług w branży fotowoltaicznej. Powódka wniosła o oddalenie wniosku pełnomocnika pozwanego o zasądzenie kosztów procesowych w wysokości dwukrotności stawki procesowej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 6 czerwca 2019 r. w S. pomiędzy (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w S. a pozwanym M. S. (3) prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą B. (...) M. S. (4), z siedzibą w S. została zawarta umowa agencyjna. Na podstawie umowy powódka zleciła pozwanemu stałe pośredniczenie, za wynagrodzeniem, przy zawieraniu z klientami umów na rzecz powódki. Realizacja postanowień niniejszej umowy w szczególności miała polegać na prowadzeniu przez pozwanego - agenta rozmów handlowych z potencjalnymi klientami w zakresie działalności dającego zlecenie – powódki, polegającej na sprzedaży i montażu instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii, w celu zawarcia przez powódkę umowy z klientem.

W § 4 umowy przewidziano, że umowa została zawarta na czas nieokreślony i może zostać rozwiązana przez każdą ze stron z zachowaniem jednomiesięcznego okresu wypowiedzenia. W § 5 umowy zawarto zapisy odnośnie działalności konkurencyjnej. Zawarto zapis, że agent zobowiązuje się w okresie wykonywania umowy zawartej z dającym zlecenie nie prowadzić działalności konkurencyjnej wobec dającego zlecenie. Agent zadeklarował pełną świadomość faktu, że okresem wykonywania umowy jest również okres jej wypowiedzenia. Zapisano, że za działalność konkurencyjną uznaje się czynności podejmowane przez agenta na terytorium kraju, w którym dający zlecenie prowadzi działalność gospodarczą, jeżeli te czynności pokrywają się, choćby częściowo, z zakresem działalności dającego zlecenie. Działalnością konkurencyjną jest w szczególności: świadczenie pracy na podstawie umowy o pracę, umowy zlecenia, umowy o dzieło, kontraktu menedżerskiego lub na jakiegokolwiek innej podstawie na rzecz innego podmiotu świadczącego sprzedaż instalacji fotowoltaicznych, występowanie w charakterze agenta, pełnomocnika lub prokurenta innego podmiotu świadczącego usługi sprzedaży instalacji fotowoltaicznych albo prowadzenie współpracy z innym podmiotem świadczącym sprzedaż instalacji fotowoltaicznych w ramach działalności gospodarczej agenta, prowadzenie przedsiębiorstwa konkurencyjnego wobec dającego zlecenie we własnym imieniu albo za pośrednictwem osoby trzeciej, uczestniczenie w imieniu własnym we władzach podmiotu prowadzącego działalność konkurencyjną,

pozyskiwanie, usiłowanie oraz zabieganie o rozwiązanie stosunku pracy jakiegokolwiek pracownika dającego zlecenie, nakłanianie klientów dającego zlecenie do rozwiązania z nim kontraktu lub do jego niewykonania bądź nienależytego wykonania, w celu prowadzenia działalności konkurencyjnej, jeżeli w dniu zawarcia umowy agent prowadzi bądź zamierza prowadzić działalność konkurencyjną w rozumieniu umowy, zobowiązany jest powiadomić o tym pisemnie dającego zlecenie, wskazując zakres czynności i podmioty, na rzecz których te czynności wykonuje bądź zamierza wykonywać. W § 6 umowy zapisano, że naruszenie przez agenta zakazu prowadzenia działalności konkurencyjnej wobec dającego zlecenie stanowi ciężkie naruszenie postanowień umowy, a w razie naruszenia przez agenta zakazu konkurencji, agent zobowiązany będzie zapłacić karę umowną w wysokości 50 tys. zł.

W tym samym dniu strony zawarły także umowę o zachowaniu poufności, która przewidywała odrębną karę umowną.

W okresie trwania umowy agencyjnej pozwany doprowadził do zawarcia 5 umów (w tym większej biznesowej), przy czym żadna nie została zawarta w okresie wypowiedzenia.

Dowód:

- umowa agencyjna k.19-22,
- umowa o zachowaniu poufności k.23-25,
- odpis pełny z rejestru przedsiębiorców spółki (...) Sp. z o.o. k.10-17,
- pełny odpis (...) Sp. z o.o. k.96-99,
- umowa powierzenia danych osobowych k.100-103,
- wydruk z (...) pozwanego k.18,
- raport sprzedaży k.57,
- zeznania świadka M. M. k.168-170,
- zeznania świadka B. R. (1) k.172-174,
- zeznania świadka K. T. k.170-171,
- zeznania za powódkę T. B. k.176-179,
- zeznania pozwanego k.179-180,

Wypowiedzeniem z dnia 27 września 2019 roku M. S. (1) wypowiedział umowę agencyjną z dnia 6 czerwca 2019 roku zawartą z powódką z zachowaniem jednomiesięcznego okresu wypowiedzenia.

Dowód:

- wypowiedzenie k.26,
- zeznania za powódkę T. B. k.176-179,
- zeznania pozwanego k.179-180,

W dniu 7 października 2019 r. pozwany zawarł umowę o pracę z (...) Sp. z o.o. w W., dla której pracował jako pośrednik finansowy, udzielając kredyty i ubezpieczenia. Umowa z firmą (...) została rozwiązana w dniu 31 sierpnia 2020 r.

Dowód:

- umowa o pracę na czas określony z 07.10.2019 r. k.110-111,
- informacja o warunkach zatrudnienia k.112,
- zeznania świadka B. R. (1) k.172-174,
- zeznania pozwanego k.179-180,

(...) Sp. z o.o. została zarejestrowana dnia 11 września 2019 (umowę spółki zawarto 10 września 2019 r.). Głównym udziałowcem - początkowo 91 udziałów i założycielem była B. R. (1). Posiadała ona uprawnienia do zajmowania się eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci na stanowisku eksploatacji i na stanowisku dozoru, posiadała uprawnienia do obsługi, konserwacji oraz do montażu urządzeń prądowców przyłączonych do krajowej sieci elektroenergetycznej bez względu na wysokość napięcia znamionowego i dot. urządzeń, instalacji i sieci elektroenergetycznych o napięciu nie wyższym niż 1 kV, ukończyła szkolenie w zakresie mikroinstalacji, małych instalacji, instalacji odnawialnego źródła energii o łącznej mocy zainstalowanej cieplnej nie większej niż 600 kW, ukończyła szkolenia podstawowe dla instalatorów ubiegających się o wydanie certyfikatu w zakresie systemów fotowoltaicznych. Drugim udziałowcem był brat pozwanego M. S. (2).

Dnia 2 grudnia 2019 r. pozwany objął udziały w spółce (...) poprzez odkupienie pakietu udziałów - 9 udziałów swojego brata oraz 40 udziałów B. R. (1), wchodząc jednocześnie do Zarządu Spółki. Pozwany zaczął działać na jej rzecz. Spółka (...) sp. z o.o. zajmuje się taką samą działalnością jak powódka, oferując sprzedaż i serwis instalacji fotowoltaicznych, działa na tym samym terenie i kieruje ofertę do tej samej potencjalnej grupy klientów.

Spółka (...) sp. z o.o. stosowała częściowo zbieżne wzorce umów do tych stosowanych przez powódkę.

Początkowe miesiące działalności spółki przeznaczone były na organizację. Pierwszy przychód został odnotowany w listopadzie 2019 r.

Pozwany i B. R. (2) posiadają wspólne mieszkanie, są w związku partnerskim.

Dowód:

- odpis pełny z rejestru przedsiębiorców spółki (...) Sp. z o.o. k.50-56,
- umowa spółki (...) Sp. z o.o. k.29-30,
- wniosek o rejestrację podmiotu w KRS k.31-35a,
- umowy przeniesienia udziałów spółki (...) Sp. z o.o. k.36-37 wraz z oświadczeniami i uchwałami k.38-40,
- wniosek o zmianę danych w KRS k.41-49,
- zaświadczenie Stowarzyszenia (...) k.93,
- świadectwo kwalifikacyjne nr 525/19-E1 oraz 187/19-D1 k.94-95,
- zaliczka CIT-8 za okres 10.09.2019 do 30.09.2019 k.104-105,
- zaliczka CIT-8 za okres 10.09.2019 do 31.10.2019 k.106-107,
- zaliczka CIT-8 za okres 10.09.2019 do 30.11.2019 k.108-109,
- wzór umowy na wykonanie instalacji fotowoltaicznej powódki k.58-63,
- wzór umowy na wykonanie instalacji fotowoltaicznej firmy (...)z.o.o. k.64-68,

- wypis aktualny z księgi wieczystej (...) k.151-155,
- zeznania świadka B. R. (1) k.172-174,
- zeznania pozwanego k.179-180,

W dniu 17 czerwca 2020 roku powódka wystawiła na pozwanego notę księgową (...) na kwotę 50000 zł z tytułu złamania zakazu konkurencji, par. 6 ust 2 umowy agencyjnej z dnia 6.06.2019 r. z terminem płatności 26 czerwca 2020 roku. Powódka przesłała notę pozwanemu, o czym poinformowała go w wiadomości e-mail z dnia 17 czerwca 2020 roku.

Dowód:

- nota księgowa k.27,
- zeznania pozwanego k.179-180,

Pozwany poinformował powódkę, że brak jest w jego opinii podstaw faktycznych i prawnych do wystawienia noty, wobec czego zwraca notę nie uznając jej.

Dowód:

- korespondencja e-mail k. 28,

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo jest bezzasadne.

Strony zawarły umowę agencyjną z dnia 6 czerwca 2019r. Zgodnie z tą umową agent zobowiązał się do stałego pośredniczenia za wynagrodzeniem przy zawieraniu z klientami umów na rzecz dającego zlecenie. Umowa agencyjna uregulowana jest w art. 758 k.c. i n.

Powódka domaga się zapłaty kary umownej na podstawie §6ust 2 w zw. z § 5 umowy agencyjnej. Taka podstawa wskazana jest zarówno w nocie nr 1/2020 jak i w uzasadnieniu pozwu. Również w toku procesu powódka odwoływała się do tych zapisów.

Tylko to roszczenie podlega ocenie w niniejszym postępowaniu. Bez znaczenia dla rozstrzygnięcia pozostają inne roszczenia, które ewentualnie mogłaby sformułować strona powodowa (odrębną karę umowną przewiduje np. umowa o zachowaniu poufności).

W treści §1 art. 483 k.c. przewidziano możliwość zastrzeżenia w umowie naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego przez zapłatę określonej sumy – kary umownej. W razie niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania kara umowna należy się wierzycielowi w zastrzeżonej na ten wypadek wysokości bez względu na wysokość poniesionej szkody (art. 484§1 zd.1 k.c.). Jeżeli zobowiązanie zostało w znacznej części wykonane, dłużnik może żądać zmniejszenia kary umownej; to samo dotyczy wypadku, gdy kara umowna jest rażąco wygórowana (art. 484§2 k.p.c).

W związku z ogólną regułą art. 6 k.c powódka powinna wykazać podstawy do naliczenia kary umownej, w tym w szczególności, że doszło do naruszenia zakazu konkurencji. W ocenie Sądu okoliczność ta nie została wykazana.

Zgodnie z §5 ust.1 umowy agencyjnej zakaz konkurencji dotyczył **tylko okresu wykonywania umowy**. Z powyższego wynika, że nie chodzi o naruszenie konkurencji w dowolnym czasie, ale tylko o takie, które miało miejsce w okresie trwania umowy agencyjnej. Wypowiedzenie złożone zostało 27 września 2019r, z umownym jednomiesięcznym okresem wypowiedzenia. Pozwany bez naruszenia zakazu konkurencji, w zasadzie mógł od dnia

następnego po upływie okresu wypowiedzenia prowadzić działalność konkurencyjną. Również, gdyby nawet intencją pozwanego była współpraca z powódką tylko w tym celu żeby poznać sposób funkcjonowania przedsiębiorstwa tego typu to i tak nie mogłoby to być podstawą do naliczenia kary umownej objętej pozwem.

Powódka upatruje działalności konkurencyjnej pozwanego w utworzeniu (...) sp. z o.o. w S.. Spółka ta założona została 10 września 2019r. Z materiału dowodowego nie wynika, żeby pozwany brał udział w tworzeniu tej spółki, prowadził ją (choćby za pośrednictwem osoby trzeciej), czy świadczył dla niej pracę w okresie gdy był związany z powódką. Prowadzenie działalności konkurencyjnej przez pozwanego za pośrednictwem osoby trzeciej wymagałoby wykazania, że pozwany miał decydujący wpływ na tą działalność, bądź wykazania kierowania nią, a na to nie ma dowodu. Sama wiedza pozwanego o istnieniu podmiotu konkurencyjnego, czy nawet przekazanie mu informacji, które pozyskał u powódki (gdyby faktycznie miało ono miejsce w okresie trwania umowy, na co nie ma dowodu) nie uzasadniałoby naliczenia kary za naruszenie zakazu konkurencji ale ewentualnie kary z umowy o zachowaniu poufności. Kara za naruszenie zakazu konkurencji dotyczy bowiem czynności, które choćby częściowo pokrywają się z działalnością powódki (§5 ust 3 umowy). Samo przekazanie informacji tego kryterium nie spełnia (gdyby przyjęć odmienną koncepcję to zbędnym byłoby zawieranie umowy o poufności z dodatkową karą).

Nie można też pomijać roli B. R. (1), która posiada bogate doświadczenie, uzupełnione o szkolenia dotyczące fotowoltaiki. Osoba ta ma nadal istotny wpływ na funkcjonowanie spółki (...). Pamiętać należy, że pozwany, podobnie jak B. R. (1) nie ma wykształcenia technicznego i sam bezpośrednio nie zajmuje się montażem. Jego zadaniem u powódki było pozyskiwanie klientów. W ocenie Sądu fakt, że M. S. (2) sprzedał udziały w grudniu 2019r, nie oznacza, że pozwany od początku był ich właścicielem, czy też decydował w spółce w ramach tych udziałów jak właściciel, czy partycypował w zysku, gdyż nie ma na to żadnego dowodu.

Powódka wskazuje, że pozwany w okresie wypowiedzenia nie pozyskał żadnego klienta, a w okresie wcześniejszym również niewielu. Okoliczność ta może dowodzić jedynie, że nie miał predyspozycji, bądź nie starał się odpowiednio. Nie dowodzi natomiast tego, że współpracował w tym okresie z C. E., bo na to nie ma dowodu. Odnotować w tym miejscu należy, że spółka ta pierwszy przychód osiągnęła dopiero w listopadzie 2019r, a więc po okresie wypowiedzenia.

Podobnie częściowa zbieżność formularza umowy na wykonanie instalacji obowiązującego u powódki z formularzem w spółce (...) nie przesądza o naruszeniu zakazu konkurencji w rozumieniu omawianej umowy, a co najwyżej o przekazaniu informacji, na co też nie ma dowodu. Okoliczności dotyczące tworzenia formularza umowy przedstawiła B. R. (1). Na rynku funkcjonuje wiele firm tego typu, pozyskanie od nich formularzy umowy przez osobę zainteresowaną nie stanowi trudności, podobnie jak kompilacja fragmentów różnych umów w jeden wzór. W uzupełnieniu wskazać należy, że formularz spółki (...) nie ma żadnej daty. Nie wykazano, aby pozwany przekazał tej spółce wzór umowy obowiązujący u powódki, a zwłaszcza, że nastąpiło to w okresie trwania umowy lub choćby, że spółka (...) posługiwała się nim w okresie gdy pozwany współpracował z powódką.

Sam związek miłosny pozwanego z B. R. (1) nie uzasadnia wniosku że pozwany w okresie trwania umowy prowadził działalność konkurencyjną wobec powódki. Nie zostało wykazane, w omawianym okresie, ani jedno działanie konkurencyjne pozwanego.

Znamienne są zeznania T. B. (k.178), który wskazał, że „ciężko mu powiedzieć czy w okresie wypowiedzenia pozwany prowadził działalność konkurencyjną”.

Wobec braku podstaw do zasądzenia kary umownej, bezprzedmiotowa jest kwestia jej miarkowania. Na marginesie odnotować jedynie należy, że przy ewentualnym ustalaniu wysokości kary uwzględnić należałoby tylko czas obowiązywania umowy, a to stosunkowo krótki okres, a nie zdarzenia zaistniałe po jej rozwiązaniu.

Sąd dokonał ustaleń faktycznych w oparciu o częściowo niesporne twierdzenia stron, dokumenty oraz zeznania świadków i stron. Istotne elementy ustaleń i dowodów omówione były przy poszczególnych zagadnieniach. W tym miejscu wskazać należy, że przy dokonywaniu ustaleń Sąd dał pierwszeństwo dowodom z dokumentów jako

dowodom o większej mocy dowodowej. Strony nie kwestionowały ich autentyczności. Dokumenty powstały w określonych okolicznościach i czasie, przyjęć więc należy, że odzwierciedlały one aktualny przebieg zdarzeń. Zeznania świadków (poza B. R. (1)) i stron obrazowały przede wszystkim jak wyglądała współpraca powódki z pozwanym. Nie przedstawiały one natomiast współpracy, czy też wpływu pozwanego na działalność spółki (...) w okresie trwania umowy stron. Działaniami takim, w tym okresie zaprzeczyła także świadek B. R. (1). Strona powodowa nie przedstawiła żadnych dowodów, wskazujących na naruszenie przez pozwanego zakazu konkurencji w okresie trwania umowy.

Sąd rozstrzyga o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w instancji (art. 108 § 1 k.p.c.).

Podstawę rozstrzygnięcia o kosztach stanowi art.98 k.p.c.

Pozwany wygrał proces w całości zasadnym jest więc uwzględnienie wszystkich poniesionych przez niego kosztów. Na zasądzone koszty składa się opłata skarbowa od pełnomocnictwa w kwocie 17zł oraz koszt wynagrodzenia pełnomocnika 3600zł. Wysokość kosztów wynagrodzenia pełnomocnika ustalono w wysokości stawki minimalnej na podstawie §2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2015.1800). Brak jest podstaw do zastosowania podwójnej stawki minimalnej. Niniejsza sprawa nie odbiega istotnie od innych rozstrzyganych w Sądzie Gospodarczym. Również nakład pracy pełnomocnika był typowy dla tego typu spraw.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2.(...)

(...)

3 (...)